

Általános információk:

Tanterv:

Építésztechnológiai osztatlan szak,
Építésztechnológiai alapképzési szak, Építőművész alapképzési szak

Építészeti elmélet 1

Tantárgy neve:

EPE349MNEM

Tantárgy kódja:

Szemeszter:

2

Kreditek száma:

3

A heti órák elosztása:

2/0/0

Értékelés:

vizsga (v)

Előfeltételek:

Tantárgy felelős:

Dr. habil. Katona Vilmos, egyetemi adjunktus

Iroda: 7624 Magyarország, Pécs, Boszorkány u. 2. B-334

E-mail: katona.vilmos@pte.hu

Munkahelyi telefon: +36 72 503 650 / 23811

Oktatók:

Dr. habil. Katona Vilmos, egyetemi adjunktus

Iroda: 7624 Magyarország, Pécs, Boszorkány u. 2. B-334

E-mail: katona.vilmos@pte.hu

Munkahelyi telefon: +36 72 503 650 / 23811

Tárgyleírás

A 19–20. század építészetének meghatározó törekvései. A műfajok és az alkotók társadalmi helyzetének változásai. Modernista törekvések Európában. Avantgárd csoportosulások és programjuk a századelőn. Építészet, képző- és iparművészet a két világháború között. A tömegkultúra hatása a II. világháborút követő évtizedekben. Konceptuális törekvések az 1960-as években. Mindezek kapcsolatai az egyes történelmi korok és kultúrák építészeti és művészeti programjaival. Reflexiók és párhuzamok hagyomány és újszerűség összefüggésében.

Oktatás célja

A kurzus nem korlátozódik a megjelölt korszak kronologikus ismertetésére. Elsődleges feladata a közelebről vizsgált időszakon túlmutató alkotói megközelítések, konfrontációk, személyes utak és elméletek komplex tudásanyagának átadása, amelyben meghatározó szerep jut a visszatérő alkotói habitusok és toposzok korszakokon átívelő felismerésének. Mindehhez szükséges az építészet- és művészettörténet vertikális elemzésének képessége, amelynek kifejlesztését különböző történelmi és kulturális folyamatok párhuzamos elemzésén keresztül segíti a kurzus. A hermeneutikai kivetítések térben és időben, a régmúlt és a jövő irányában egyaránt bekövetkeznek, aminek célja a későbbi szemeszterek részletes építészet- és művészettörténelmi tanulmányainak megalapozása, belső összefüggéseik megvilágítása, és a tanulások alapján alapvető tervezői szempontok feltárása a kreatív stúdiumok számára.

Tantárgy tartalma

Az előadások során a hallgatók megismerik a tervezői gyakorlat 19. században kiérlelt hagyományos alapfogalmait, elsősorban a forma, a funkció és a szerkezet összefüggéseit, a hely, a tér és a tömeg szerepét, valamint a lépték, arány, ritmus és kompozíció szabályait. A fogalmi előadásokat a tektonika és a stílus 19. századi koncepciójának részletes kifejtése zárja. Hagyomány és modernitás kérdését 20. századi iskolák és alkotómódszerek tanulságain át járjuk körül, különös tekintettel a premodern irányzatokra, az orosz konstruktivizmusra, a Bauhaus iskolára, az amerikai késő historizmusra, az art déco, a modern és a modern organikus irányzatokra. Utópia és idill témakörében kortárs jövőképek és történelmi korok kiemelt példáinak összevetése zárja a félévet.

A tantárgyhoz kapcsolódó információk és segédletek a Neptun Meet Street felületen elérhetők.

A távoktatás a Microsoft Office 365 rendszerén belül a Teams szolgáltatásban fog történni.

Számonkérés és értékelés menete

*A tantárgy felvételével, követelményrendszerével, teljesítésével, a hallgató szorgalmi-, vizsga- és záróvizsga időszak kötelező teendőivel kapcsolatban minden esetben a Pécsi Tudományegyetem érvényben lévő Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. számú melléklete, a Pécsi Tudomány egyetem **Tanulmányi és Vizsgaszabályzata (TVSZ)** az irányadó.*

A félév értékelése két részből áll. A hallgatók az előadásokon diszkurzív jelleggel vesznek részt. A szorgalmi időszak végéig a tananyagban megismert szempontok elsajátítását és önálló témafeldolgozási képességeiket rövidfilm készítésével bizonyítják (40%). Ezt írásbeli vizsga követi, amely az előadások elméleti anyagát kéri számon (60%). A vizsga személyes vagy online a Microsoft Office 365 Teams értekezlet felületén. A vizsgán nincsenek tételek, a vizsgáztató az órákon leadott anyagot kéri számon a megjelölt tematikának megfelelően, amelynek kreatív feldolgozása a hallgató feladata. A két jegy (produkció és vizsga) százalékokban meghatározott súlyozott átlagából adódik a féléves osztályzat. A félév elismeréséhez kiadott feladat teljesítése szükséges. A vizsga kiváltására és megajánlott jegy szerzésére nincs lehetőség.

Követelmények a szorgalmi időszakban:

Az elméleti foglalkozások legalább 70%-án való igazolt jelenlét a félév aláírásának feltétele. 3-4 fős csoportokban dolgozva csoportként 5 perces videót készítenek Pécs és környéke egy-egy szabadon választott közteréről. A videóban elmesélik a köztér történetét, bemutatják épületeit és képzőművészeti alkotásait. A csoportoknak a közölt információk pontosságán túl törekedniük kell a bemutatás eredetiségére, produkciós értékére, beépített hangulatelemeinek kifejezőértékére, a vizuális kommunikáció minőségére, az ismeretek átadásának személyességére. A produkciót a szorgalmi időszak utolsó tanítási napjáig legalább 720p minőségben hozzáférhetővé kell tenni a Youtube-on, és a Microsoft Office 365 Teams felületén megosztani a hozzá tartozó elérési linket. A videó leírásában fel kell tüntetni az alkotók nevét. Korábbi félévekben készített produkció nem fogadható el. A munka határidőn túli pótlására lehetőség nincs.

A foglalkozásokon való részvétel:

Az előadásokon való részvétel kötelező. **Az előadások és gyakorlatokon való online bejelentkezésről automatikus statisztika készül a Microsoft Office 365 Teams szolgáltatásban.**

Kötelező irodalom

Amy Dempsey: A modern művészet története, Képzőművészeti Kiadó, Bp. 2003.
Kenneth Frampton: A modern építészet kritikai története, Terc, Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom

Bonta János: Modern építészet 1911-2000. Terc, Budapest, 2002.
Cságoly Ferenc (szerk.): Középületek. Terc, Budapest, 2004.
Droste, Magdalena: Bauhaus 1919-1933. Taschen/Vince, Budapest, 2003.
Forgács Éva: Bauhaus. Jelenkor Kiadó, Budapest, 2010.
Kalmár Miklós: Historizmus – Az építészet története. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2016
Kerékgyártó Béla: A mérhető és a mérhetetlen. Építészeti írások a huszadik századból. Typotex, Budapest, 2000.
Lukovich Tamás: Lenyűgöző labirintus – Az építészetelmélet világa. Terc, Budapest, 2016.
Pevsner, Nikolaus: A modern formatervezés úttörői. Gondolat, Budapest, 1977.
Szentkirályi Zoltán: Az építészet világtörténete. Terc, Budapest, 2004.
Vámosy Ferenc: Az építészet története. A Modern Mozgalom és a későmodern. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.
Werner Hoffmann: A modern művészet alapfogalmai. Corvina, 1982.

Szakmai folyóiratok: Metszet, Régi-Új Magyar Építőművészet, Octogon, El Croquis, U+A, JA, Domus, Abita-re, AR, A40, Hauser, Detail.

Az előadó által összeállított jegyzet és az előadó publikációi: <https://medbiotech.academia.edu/VilmosKatonaPhD>

Oktatási módszer

A tantárgy folyamatos kommunikáción alapszik az oktatók és a hallgatók között az előadások során.

Metodika és szempontrendszer:

Aktív részvétel az elméleti előadásokon. Az egyéni kérdésfeltevésre és az önálló gondolkodás képességének fejlesztése. Csoportos kutatómunka és teamwork a féléves feladat kidolgozása során. A munka értékelésnél a közölt információk pontosságán túl osztályzási szempont a bemutatás eredetisége, produktív értéke, beépített hangulatelemeinek kifejezőértéke, a vizuális kommunikáció minősége, az ismeretek átadásának személyessége. A vizsga pozitív értékeléséhez az ismeretek elsajátításán kívül önálló gondolatok és releváns elméleti kérdések megfogalmazása is szükséges.

Program heti bontásban

1.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
február 5.	Tér és hely

2.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
február 12.	Terek és térrendszerek

3.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
február 19.	Lépték és arány

4.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
február 26.	Ritmus és kompozíció

5.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
március 5.	Tektonika gyakor és ma

6.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
március 12.	Konstruktivizmus és premodern

7.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	önálló munka
március 19.	Bauhaus és nemzetközi stílus

8.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
március 26.	Art déco és Amerika

9.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Nagypéntek
Metodika	
április 2.	

10.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Tavaszi szünet
Metodika	
április 9.	

11.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
április 16.	Organikus irányzatok

12.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
április 23.	Kubizmus

13.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
április 30.	Plaszticizmus és strukturalizmus

14.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
május 7.	Idill és utópia

15.Hét	Péntek 18:30-20:00
	Előadás
Metodika	elméleti előadás
május 14.	Félév összefoglalása, féléves feladat leadása

Ezen tantárgyi program részleteiben (dátum/helyszín/pontosítások) történő változtatás jogát fenntartjuk, melyről a hallgatókat minden esetben tájékoztatjuk. A félév folyamán felmerülő kérdésekkel, problémákkal a tantárgyfelelőst, valamint az intézeti koordinátort lehet keresni a szorgalmi időszakban.

Dr. habil. Katona Vilmos
tantárgy felelős

Pécs, 2021. 02. 01.